

АНАЛІЗ СТАТИСТИКИ ДТП, СКОЄНИХ З ВИНИ ПІШОХОДІВ ТА ДІТЕЙ

Витоптов Артем, Лупан Ірина

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Лупан І.В.

*Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені
Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна*

В статті виконано аналіз кількості дорожньо-транспортних пригод, що сталися з вини пішоходів та дітей, а також рівня травматизму і смертності у них. Обґрунтовано актуальність розробки та впровадження заходів профілактики дорожньо-транспортних пригод серед дітей. Визначено подальші кроки дослідження.

Ключові слова: дорожньо-транспортні пригоди, правила дорожнього руху, травматизм, пішоходи, статистика.

Analysis of statistics of traffic accidents caused by pedestrians and children

A.Vytopov, I.Lupan

Scientific supervisor: Candidate of Pedagogical Sciences, Docent Lupan I.V.

*Vodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Kropyvnytsky,
Ukraine*

The article analyzes the number of road accidents, as well as the level of injuries and deaths among pedestrians and children. The urgency of development and implementation of measures for the prevention of road accidents among children is substantiated. Further steps of investigation are defined.

Key words: traffic accidents, traffic rules, injuries, pedestrians, statistics

Відтоді, як автомобілі стали невід'ємним атрибутом людської діяльності – як засіб пересування, знаряддя праці, ознака соціального статусу, тощо, – виникла і проблема безпечної взаємодії з ними. Справедливість вимагає зазначити, що дорожньо-транспортні пригоди відбувалися і в доавтомобільну пору. Варто пригадати хоча б Остапа Бендера, який «*попал под лошадь ... отделался легким испугом*» [3] або героя оповідання А.П.Чехова Митю Кулдарова, який «*находясь в нетрезвом состоянии, поскользнулся и упал под лошадь стоявшего здесь извозчика*» [2]. Як видно з наведених цитат, хоча транспортний потік на початку 20-го століття був значно меншим, ніж зараз, і коні, на відміну від автомобілів, мали інстинкт самозбереження, рухалися повільніше та з потужністю лише в одну кінську силу, однак проблема безпеки руху існувала і тоді. Крім того, як і у наш час, причиною дорожньо-транспортної пригоди (ДТП) тоді іноді також ставав пішохід.

Постановка проблеми. Одним із напрямків роботи з профілактики ДТП є виховання дисциплінованих пішоходів, які знають правила дорожнього руху [1] і суворо їх дотримуються.

Аналіз досліджень і публікацій. З розвитком автомобільного транспорту ДТП стають частішими, а наслідки їх усе більш драматичними, причому значна кількість дорожніх пригод відбувається і з вини пішоходів. Так за даними Національної поліції України, у 2019 році на дорогах України зареєстровано понад 8,5 тисячі ДТП за участі пішоходів. Тільки з вини пішоходів сталося 936 ДТП, у яких були травмовані та загиблі. Загалом у 2019 році внаслідок ДТП загинули понад 1260 пішоходів [4].

До того ж є тенденція до збільшення як кількості ДТП, так і їхніх сумних наслідків. Зокрема у січні 2021 року вже відбулося 66 ДТП з вини пішоходів, в яких загинуло 20 і травмовано 50 осіб, що перевищує відповідні показники січня 2020 року на 25% [5].

Сумна ситуація, що складається на дорогах України, систематично висвітлюється в телевізійних новинах та обговорюється в інтернет-виданнях. Нами зроблено добірку публікацій, які стосувалися дорожньої ситуації у 2016 році [8-15], однак і досі покращень не спостерігається, про що свідчать, зокрема, дослідження Л.О.Коваленко [18] та В.І. Приходька [19].

Мета даної статті – здійснити аналіз статистичних даних про ДТП, що відбулися з вини пішоходів та дітей.

Виклад основного матеріалу (результатів) дослідження. Інтерес до вказаної теми з'явився ще у 2017 році, під час навчання на курсах водіння. Тоді ще працював сайт Управління безпеки дорожнього руху (у минулому – Державтоінспекції) [7]. Саме там нами було отримано статистичні дані за 2006-2016 р.р.

Решту даних – за 2017-2020 р.р. та перші місяці 2021 р., – нами було взято з сайту патрульної поліції [6].

До аналізу були долучені 1) дані про загальну кількість дорожніх пригод, кількість пригод з потерпілими, кількість загиблих та травмованих

(Рис. 1); 2) дані про ДТП з потерпілими, що відбулися з вини пішоходів (Рис. 2); 3) дані про ДТП з потерпілими, скоєні з вини дітей (Рис. 3).

Варто зауважити, що зниження усіх показників у 2014-2015 роках у великій мірі пояснюється тим, що з відомих причин до звітів перестали включати дані з Криму та частин Луганської і Донецької областей. За даними Європейської Економічної Комісії ООН (ЄЕК ООН) у 2016 році вперше за 10 років кількість загиблих в ДТП на 1 млн. жителів в Україні був нижчим за середній показник ЄЕК ООН [20]. Але, починаючи з 2016 року, ситуація поступово знову погіршується, тобто кількість ДТП, а відповідно і кількість потерпілих від них, зростає.

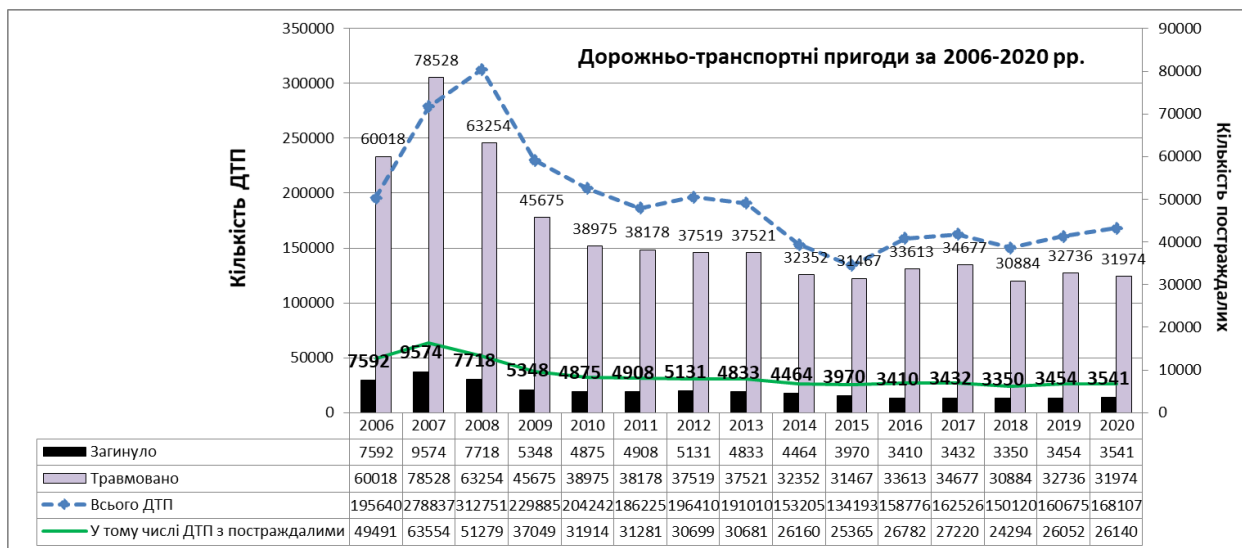

Рис. 1

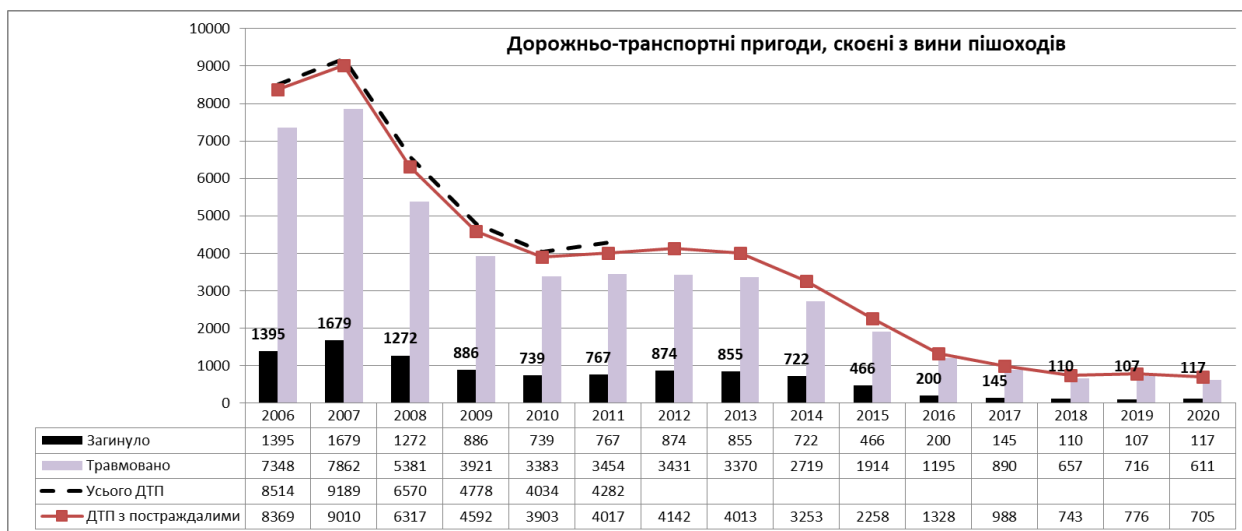

Рис. 2

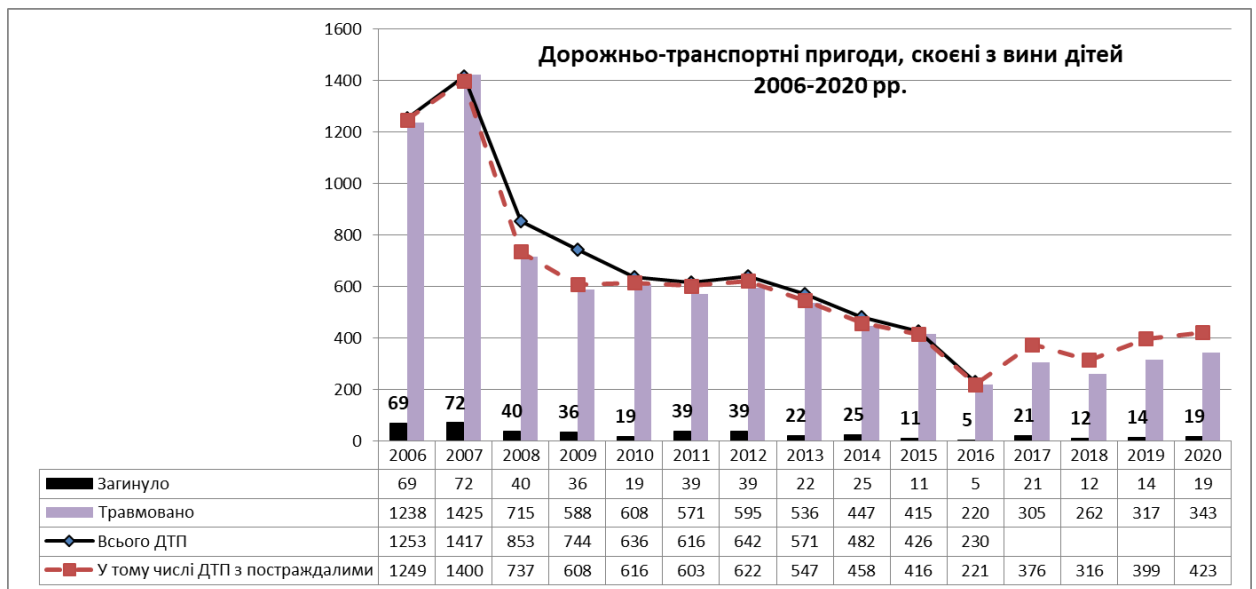

Рис. 3

Тривожним симптомом є те, що зростає кількість ДТП, скоєних з вини дітей віком до 18 років. Переважно діти є пішоходами, хоча в статистиці за 2018-2020 р.р. таке уточнення не наводять, оскільки серед молоді набувають поширення нові засоби пересування: електроскутери, електросамокати, гіроскутери (гіроборди), моноколеса і мінісегвеї, – для яких поки не знайдено місця у правилах дорожнього руху [16-17].

Висновки та перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження. Аналіз статистики ДТП за 2006-2020 р.р. підтвердив нашу впевненість в актуальності та необхідності профілактичної роботи серед пішоходів, особливо серед дітей. Варто зазначити, що фахівці-дорожники та правники у першу чергу переймаються технічними проблемами, що призводять до ДТП, та роботою із дорослими учасниками дорожнього руху, тобто водіями, тоді як просвітницькій роботі серед дітей приділяється мало уваги. Наступними кроками нашого дослідження буде ретельне вивчення правил дорожнього руху, знання яких необхідне пішоходам; вивчення існуючих баз тестових завдань на предмет всебічного охоплення цих правил та розробка додаткових завдань у разі необхідності; кваліметричний аналіз тестових завдань на вибірці школярів та студентів університету; визначення рівня обізнаності студентів та школярів з правилами поведінки пішоходів, як учасників дорожнього руху. Остаточним завданням має бути розробка

системи навчання школярів, можливо молодшого віку, правил поведінки на дорозі.

Список літератури

1. Правила дорожнього руху 2021. 4. Обов'язки і права пішоходів. – URL: <https://vodiy.ua/pdr/4/>
2. Радость. //А. П. Чехов. Полное собрание сочинений и писем в 30-ти томах. Сочинения. Том 2. М., "Наука", 1983.
3. Ильф И., Петров Е. 12 стульев. // Ильф И., Петров Е. Малое собрание сочинений. – М.: Азбука-Аттикус, 2015. – 704 с.
4. Лілія Ржеутська. Порушники чи жертви? В Україні хочуть штрафами карати пішоходів. – URL: <https://www.dw.com/uk/porushnyky-chy-zhertvy-v-ukraini-khochut-shtrafamy-karaty-pishokhodiv/a-53680743> (04.06.2020)
5. Статистика ДТП за січень 2021 року. – URL: <https://dopomogadtp.com/ua/statystyka-dtp-za-sichen-2021-roku/>
6. Статистика ДТП в Україні (2017-2021 р.р) – URL: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/>
7. Статистика ДТП в Україні (2006-2016 р.р) (на сайті Управління безпеки дорожнього руху <http://www.sai.gov.ua/>, який закрито у вересні 2017 р. у зв'язку з припиненням діяльності Управління).
8. Війна на дорогах: у ДТП загинуло вчетверо більше українців, ніж за той же період у зоні АТО – URL: <https://www.obozrevatel.com/ukr/news/13495-vijna-na-dorogah--u-dtp-zaginulo-vchetvero-bilshe-ukraintsiv-nizh-za-toj-zhe-period-u-zoni-ato.htm>
9. Год без ГАИ: на 16 тыс. ДТП больше, чем в 2015 году, Днепропетровщина - в лидерах аварийности – URL: <http://asn.in.ua/ru/news/publishing/82621-obnarodovana-statistika-dtp-v-ukraine-na-16-tys-bo.html>
10. 138 тысяч аварий и три тысячи погибших. Жуткие итоги реалий на украинских дорогах в 2016 году. – URL: <https://ru.tsn.ua/ukrayina/138-tysyach-avarij-i-tri-tysyachi-pogibshih-zhutkie-itogi-realiy-na-ukrainskih-dorogah-v-2016-godu-773178.html>
11. Статистика ДТП: в Україні найвища смертність на дорогах серед усіх країн Європи. – URL: <https://www.slovoidilo.ua/2017/05/04/infografika/suspilstvo/statystyka-dtp-ukrayini-najvyshha-smertnist-dorohax-sered-usix-krayin-yevropy>
12. Статистика про зниження смертності на дорогах України – неправда. Її джерелом є колишній підрозділ ДАІ: Звіт про результати громадянського розслідування. (15 лютого 2017 р.) – URL: http://visionzero.org.ua/wp-content/uploads/2017/02/Fake_Road_Safety_Statistics_in_Ukraine_Report.pdf
13. МВД представило статистику ДТП в Украине за январь-июнь 2016 года и назвало основные причины дорожных происшествий. – URL: <https://forinsurer.com/news/16/09/09/34264> (таблицы сравнения с 2015 г.)
14. Цифры, которые вас поразят: печальная статистика ДТП в Украине. – URL: https://24tv.ua/ru/cifry_kotorye_vas_porazjat_pechalnaja_statistika_dtp_v_ukraine_n707910
15. В Украине около 40% ДТП случаются на пешеходных переходах. – URL: <https://ru.tsn.ua/kyiv/v-ukraine-okolo-40-dtp-sluchayutsya-na-peshehodnyh-perehodah-722283.html>
16. Наталія Сокирчук. Електроневизначеність. Як гіроскутери «завезли» правоохоронців у глухий кут. – URL: <https://glavcom.ua/publications/elektroneviznachenist-yak-giroskuteri-zavezli-pravoohoronciv-u-gluhiy-kut-628222.html>
17. Юлія Козлова. Їзда без прав і правил. Як рятуватись від велосипедів, гіробордів, сігвейів і моноколіс на тротуарах. – URL: <https://glavcom.ua/country/society/jizda-bez-prav-i-pravil-yak-vryatuvatis-vid-velosipediv-giobordiv-sigvejiv-i-monokolis-na-trotuarah-596921.html>

18. Коваленко Л. О. Основні причини скоєння дорожньо-транспортних пригод та їх наслідки. *Вісник ХНАДУ*, вип. 86, 2019, т. II. – URL: https://dorndi.org.ua/files/upload/Вісник%20ХНАДУ_2019%20вип.%2086%20Т.%20II%20с.%2094-98.pdf
19. Приходько В.І. Адміністративно-правова профілактика транспортних пригод в Україні. Дис. ... канд. юр. наук, Київ, 2020, 281 с. – URL: https://dndi.mvs.gov.ua/files/pdf/dissertation_Prykhodko_V_I.pdf
20. Инфокарты транспортной статистики ЕЭК ООН. С.51. URL: https://unece.org/DAM/trans/doc/2020/wp6/_Infocards_RUS.pdf